

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

(Hagyományos, bővített és kiegészítő nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási forma)
5-8. évfolyam

5–6. évfolyam

A tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása; a szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás; az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és az irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása.

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készségek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása: a tanulók hallott és írott szövegalkotási és szövegértési kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

A tanuló a hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Megszólalásaiban tanórán és azon kívül is alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez. Olvasás közben képes érzékelni a szövegek műfaji különbségeit, majd képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról. Meg tud írni rövidebb szövegeket és megfogalmazza személyes olvasmányélményeit.

Szövegértés szempontjából szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás képessége, továbbá tartalommondás, a címadás. Az irodalomismeret terén ebben a tanulási szakaszban a tanuló megfigyeli a költői nyelv néhány sajátosságát, egyes műfajokat és szerkezeti elemeket.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 48
Tanulási eredmények	Részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. A közlési szándéknak megfelelő szókinccs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása. A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése. A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni. A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás. A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni. A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni. Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni.		

<p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni; Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni. Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>	
Fogalmak	Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani; A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani. Lineáris szöveg cselekményéhez kapcsolódó egyéni véleményt irányított kérdések segítségével megfogalmazni. Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni. Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 80
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása. Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása. Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése. Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail). Személyes élmények, vélemény megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése. Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni. Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni. Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		
Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.	
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Megadott szempontok alapján szöveget alkotni. (e-mail, plakát,</p>	

	<p>hirdetés) Párbeszédet megfogalmazni, előadni. (pl.: telefonbeszélgetés) Saját véleményét ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Olvasórally, tanulóállomások, kvízmátrix.</p>
--	--

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 20
Tanulási eredmények	<p>A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szóincset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szóincsbővítésre (pl. egy- és kétnyelvű szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak	<p>Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Kétnyelvű szótárakat alkalmazni. Írott és halott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:128
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet alkalmazni. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével. Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szókincs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása. Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni. Véleménynyilvánítás, aktív részvétel a közös munkában. Szókincs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i> Napi tevékenységek: Napirend Családi élet Szociális kapcsolatok: Rokonság Külső, belső tulajdonságok Egészség–betegség: Orvosnál Gyakori betegségek Gyógyszer, gyógymód Egészségügyi személyzet Szabadidő, hobbi Tevékenységek Sportágak Sport és egészség</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i></p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i> Iskolaépület Iskolai mindennapok A tanítás formái, folyamata Szabályok, tanulói jogok Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek, szerszámok, eszközök</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i> Lakóhely és közvetlen környezete A mindennapi élet infrastruktúrája Közlekedés: járművek, útleírások Állatvédelem</p>		

<i>E. Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai	
Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni. Szókincsfejlesztés különböző módszerekkel: fogalompantomim, golyóscsapágy stb.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 44
Tanulási eredmények	<p>A szófajok biztos felismerése szövegkörnyezetben kérdőszavak segítségével.</p> <p>Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban.</p> <p>A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban.</p> <p>Lokális elöljárószók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló elöljárószók megtanulása és alkalmazásuk.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.</p> <p>Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és jól használni.</p> <p>A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondati szerkezeteket jól alkalmazni.</p> <p>A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni.</p> <p>Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni.</p> <p>Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni.</p> <p>A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.</p> <p>Szó- és mondat</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i></p>		

	<p>Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I.) Igék szótári alakjai Segédigék (időbeli és módbeli) Igemódok: kijelentő -, felszólító mód</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan</p> <p><i>Elöljárószó:</i> időhatározói elöljárószó helyviszonyt kifejező elöljárószó tárgy és részes esettel álló elöljárószó</p> <p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, visszaható</p> <p><i>Határozószó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Szófaj, igeidő, lokális elöljárószó, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, birtokos eset. Hanglejtés, akcentus. Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß–ss, Umlaut, Dehnungs–h.</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice. Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték.</p>

	Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.
--	---

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 40
Tanulási eredmények	<p>A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, mondák, hazudós történetek dramatizálása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni. A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben felismerni. Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszéd szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, comic, képregény).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) A mese és monda műfaji jellemzői. Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> Paul Maar, Josef Guggenmos, Joachim Ringelnatz, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Mesék: Grimm: <i>Kinder- und Hausmärchen</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/</p> <p>Mondák: Der überlistete Teufel (In: Herger Ede: Der Teufelsgipfel) Otfried Preußler: Krabat (Megfilmesített monda) http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)</p>		

Edina Rieder-Erdőfy: <i>Kinderstimmen</i> Igele-Bigele (<i>Gyermekantológia</i>) Michélsz József: <i>Zauberhut</i> Koch Valéria: <i>Időfa</i> Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i>	
Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

7–8. évfolyam

E szakaszban a fő cél a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése és finomítása, a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegépítő eljárásokkal.

A 7–8. évfolyamon számos képesség területén meghatározható, hogy milyen szintet kell elérniük a tanulóknak. Ezekben az évfolyamokon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem véleményt is tud alkotni róla. A beszédhelyzethez való alkalmazkodáson kívül különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

A tanulási képesség területén a tanuló már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítésre. Irodalmi ismeretei bővülnek a különböző műfajokról. Erkölcsi ítélőképességének fejlettsége alapján már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés néhány kontextuális összefüggését. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 32
Tanulási eredmények	<p>A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése.</p> <p>A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak megfelelő alkalmazása.</p> <p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak megismerése.</p> <p>A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságainak felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggések felismerése, megnevezése.</p>	

	Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejteni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Hallott szöveget reprodukálni, felkészülés után átélt eseményekről élménybeszámolót tartani.</p> <p>Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alapgondolatát megnevezni.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni és a feladat elvárásainak megfelelően.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni. Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Információtartalom, szerepek, esemény.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani.</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján egységekre bontani.</p> <p>A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani.</p> <p>Érdekes eseményekről beszámolni, interjút készíteni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 62
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír).</p> <p>Egy történet vagy cselekmény különböző szemszögből történő megfogalmazása.</p> <p>Pro és kontra érvek előzetesen gyűjtött nyelvi eszközökkel történő megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és formalizált szöveget alkotni.</p> <p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő</p>		

nyelvi eszközökkel megfogalmazni. Önálló szöveget alkotni. Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.	
Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.
Javasolt tevékenységek	A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Informális és formalizált írott szöveget alkotni. Párbeszédet folytatni. Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni. Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Interjú három lépésben, közvélemény kutatás, négy sarok, pozíció játék stb. mint lehetséges módszerek.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése. A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete. Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok. Különböző olvasási technikák. Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben. Gondolattérkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalat témakörhöz. Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni. Kétnyelvű szótárakat önállóan alkalmazni. A szavak jelentésére a szövegkörnyezet alapján önállóan következtetni. A szókincs egyes szavait útmutatással szócsaládkhoz hozzárendelni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni. Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni. Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni. A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni. Ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.		
Fogalmak		
Javasolt tevékenységek	Szókérdőív, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni.	

	<p>Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál. Hallás utáni szövegértés. Olvasás utáni szövegértés. Lényegkiemelési technikák. Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni. Rajzos vázlatot, mindmapet készíteni. Mnemotechnikák. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>
--	---

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 102
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát. A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni. Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét változtatni. A nyelvhasználati kompetenciát az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni. A témák szókinccsének bővítése:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Jövőtervezés: tervek, célok Szociális kapcsolatok Barátok, csoportok Érzelmi kötődés formái Szabadidő, hobbi, sport Tevékenységek, élmények Sportágak Sport és egészség Felszerelés, sporteszközök Élsport, extrém sport Divat, öltözködés Ruházat 		

<p>Iskolai egyenruha, márkás ruházat</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i></p> <p>Étkezés</p> <p>Táplálkozási szokások</p> <p>Egészséges életmód</p> <p>Fast food</p> <p>Ünnepek, ünnepnapok</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i></p> <p>Szabályok, tanulói jogok, kötelességek</p> <p>Szakmai tervek</p> <p>A tanulás folyamata, formái</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i></p> <p>Turizmus</p> <p>Utazás, nyaralás, szünidő</p> <p>Természet, környezet</p> <p>Házi állatok és tartásuk</p> <p>Állatvédelem</p> <p>Környezetvédelem</p> <p>Környezettudatos életmód</p> <p>Alternatív energia</p> <p>Szelektív hulladékgyűjtés</p> <p><i>E. Kulturális élet és média</i></p> <p>Nyomtatott és digitális média</p> <p>Olvasás, zenehallgatás</p> <p>Internethasználat hatásai, előnyei, ill. veszélyei</p> <p>Közösségi oldalak</p> <p><i>F. Politika és társadalom</i></p> <p>Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Barátság, érdeklődési kör, cél, erősség, oktatási rendszer, nyaralás, szolgáltatóipar, média, egészségkárosítás, sportág, környezetvédelem, jog, kötelesség, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.
Javasolt tevékenységek	Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerzés céljából használni. Mások véleményére reagálni. Saját álláspontot közölni, megindokolni. Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni. Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 56
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismerveik megnevezésével szöveggörnyezetben.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban.</p> <p>A melléknév fokozása, ragozása.</p> <p>Alapvető vonzatos igék ismerete, használata.</p>	

	<p>A cselekvő és szenvedő szerkezet ismerete és gyakorlati alkalmazása. A feltételes jelen képzése, használata. Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének ismerete és használata. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése. A szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak ismerete.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni. A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben. A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni. Jól érthetően és helyes hangleadással beszélni. A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni. A központozás alapvető formái és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni. A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I.) Igék szótári alakjai Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk Igevonzatok Igemódok: kijelentő -, felszólító -, feltételes mód Cselekvő és szenvedő szerkezetek</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: jelentés, ill. végződés alapján > hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan Ragozása alany, tárgy, részes és birtokos esetben</p> <p><i>Melléknév:</i> Képzése Használata: állítmányi, jelzői használat Ragozása: jelzős szerkezetben névelő nélkül, határozott névelővel, határozatlan névelővel; alany, tárgy és részes esetben, Fokozása, hasonlító szerkezetek</p> <p><i>Elöljárószó:</i> időhatározói elöljárószó helyviszonyt kifejező elöljárószó tárgy és részes esettel álló elöljárószó</p>	

<p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, határozatlan, visszaható, birtokos, mutató névmás</p> <p><i>Határozószó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Kötőszó:</i> Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: <i>und, aber, denn, sondern, oder</i> Mellékmondati fordított szórenddel álló kötőszó: <i>weil, dann, trotzdem, dass, ob, als</i></p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat Egyszerű és összetett mondatok (okhatározói, időhatározói, célhatározói, feltételes értelmű mellékmondatok).</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>

Fogalmak	Melléknév, fokozás, névszóragozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, kötőszó, szórend, óhajtó mondat, hanglejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központosítás, korrektúra.
Javasolt tevékenységek	Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Szituációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám:84
Tanulási eredmények	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása.</p>	

	<p>Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
	<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, a kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédű szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, a magyarországi németek himnusza).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Koch Valéria: <i>Időfa</i> Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_t_extsammlung.pdf</p>
Fogalmak	<p>Mondanivaló, jellemzés, jellemek, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság,</p>
Javasolt tevékenységek	<p>A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.</p>